

Nederlandstalige T_EX Gebruikersgroep

- Aanwezig** : E. Algera (EGD); P. Bloemen (TUE); J. Braams (PTT Neher Laboratorium); L. Combee (TUD); L. de Coninck (de Kraal); P. Derks (Howden Food); M. Dings (AKZO); R. Doornebal (Wolters Kluwer); S. Eggermont (TUE); E.J. Evers (RUU); E. Frambach (RUG); J.B.W. Hoebeek (TUD); C.F.A. Janssen; T.A. Jurriens (RUG); R. Kappert (KUN); H. Kołodziejska (MacroSoft Ltd, Polen); C.G. van der Laan; A. de Leeuw van Weenen (RUL); D.A. van Leeuwen (RUL); H. van der Meer (UvA); A.J. de Meijer (RUU); H.P.A. Mulders (KUB); G.J.H. van Nes (ECN); G. Oomen (Wolters Kluwer); D. Taupin (Univ. Orsay, Frankrijk); P. Tutelaers (TUE); E. Ulijn (TUD); P. Vanoverbeke; E.J. Vens (RUG/ICCE); J. van Weerden (RUU); F. van de Wiel (CWI); J.J. Winnink;
- Notulisten** : G.J.H. van Nes & J.J. Winnink

1 Opening

Om ongeveer 10:15 uur opent voorzitter van der Laan de bijeenkomst en heet een ieder van harte welkom. In het bijzonder heet hij de twee buitenlandse gastsprekers Hanna Kołodziejska en Daniel Taupin welkom. Deze bijeenkomst heeft 'Fun with T_EX' als thema en dat zal 's middags tijdens een aantal lezingen uit de doeken worden gedaan.

Het ledental van de NTG bedraagt inmiddels 150 waaronder 30 instituutleden. Dit is ongeveer twee keer zoveel als twee jaar geleden werd verwacht.

Voor het voorjaar van 1992 wordt een bijeenkomst voorbereid met als titel 'T_EX and Scientific Publishing'. Voor de najaarsbijeenkomst zal het onderwerp zijn 'Typografie'¹.

Voor de komende MAPS zijn inmiddels enkele artikelen binnen. De redactie bestaat nu uit Gerard van Nes, Erik-Jan Vens en Jos Winnink. Victor Eijkhout en Nico Poppelier hebben in het verleden hun medewerking in de een of andere vorm ook toegezegd.

Het wederzijds lidmaatschap tussen NTG en TUG is rondgekomen. Nader bericht erover zal nog worden rondgestuurd. Er geldt een korting van ongeveer 10%. Daarnaast hoeft een gemeenschappelijk lid nu slechts één rekening te voldoen.

Naast dit goede nieuws is er ook slecht nieuws en wel met betrekking tot TUG zelf. De financiële situatie van TUG is nog steeds niet rooskleurig en voor 1991 bedraagt het tekort \$ 1500. Het gevolg hiervan is dat de nummers 3 en 4 van TUGboat van dit jaar zijn vertraagd en in hun geheel gewijd zullen zijn aan de proceedings van Dedham.

Buiten de Verenigde Staten is de situatie van de T_EX-gebruikersgroepen goed. Zo bestaan er inmiddels zo'n tien groepen waaronder in Polen (gestart door Hanna Kołodziejska), Tjechoslowakije, Rusland en Japan.

Gewezen wordt op de nu aanwezige tafel met te koop zijnde T_EX-achtige boeken. Een korting van 10% voor NTG leden geldt. Ondanks de enigszins beperkte keuze blijkt deze boekenverkoop een duidelijk succes te zijn; zeker voor herhaling vatbaar.

2 Verslag bijeenkomst 2 mei 1991

Bij dit verslag zijn geen opmerkingen en aldus wordt het goedgekeurd.

3 Ingekomen stukken en Mededelingen

Enkele tijdschriften van zusterverenigingen zijn wederom ontvangen. Deze liggen op de leestafel ter inzage.

De volgende mededelingen worden gedaan:

- **Contact met wiskundigen**

Er is een bijeenkomst geweest met CWI, NTG en het Wiskundig Genootschap. Tijdens deze bijeenkomst zijn enkele resultaten geboekt. NTG heeft 1 pagina ruimte gekregen in 'Mededelingen van het Wiskundig Genootschap', voor het geven van voorbeelden van T_EX gebruik en het promoten van de NTG e.d. Gesproken is verder over de T_EX cursus in juni 1992. Daarnaast subsidieert het Wiskundig Genootschap de komst van Ralph Youngen i.v.m. de komende NTG voorjaarsbijeenkomst.

- **Atari gebruikersgroep**

De Atari groep vraagt medewerking bij een publicatie over T_EX in een tijdschrift (ST tijdschrift). Erik-Jan Vens heeft met deze groep contacten. Ook

---

Editors van deze MAPS zijn: G.J.H. van Nes, E.J. Vens & J.J. Winnink.

Het verslag van de NTG bijeenkomst op 21 november 1991 is (in concept) eind maart 1992 via e-mail dan wel via de post reeds toegestuurd naar alle NTG leden.

¹ Onlangs is besloten dit onderwerp naar de NTG lustrum bijeenkomst in het voorjaar van 1993 te verschuiven. Het thema van de najaarsbijeenkomst zal zijn: 'The future of T_EX & L^AT_EX'

heeft deze groep een PD-versie van $\text{\TeX}$ in de aanbidding. Wat hiervan de specificaties zijn is nog onbekend.

- **Welkomst pakket/folder**

Huub Mulders wacht nog steeds op enkele bijdragen. Omdat de situatie toch wel dringend wordt en we niet nog al te lang kunnen blijven wachten, wordt besloten om het huidige materiaal reeds tot een pakket te verwerken. Onderwerpen die ondermeer opgenomen zullen worden zijn: $\text{\TeX}$ en wiskunde, schaken, muziek, bridge, en later mogelijk tabellen en astronomie. Ook het artikel van Hoenig is interessant. Verwachting is dat het pakket in de loop van de tijd zal groeien. Een aantal gebieden zoals Chemie, Fysica en Letteren moeten echter niet vergeten worden.

- **Begroting van 1992.**

↔ *Voorgesteld en vervolgens aangenomen wordt het voorstel om de begroting in de najaarsbijeenkomst te behandelen, daar dit beter uitkomt dan op de voorjaarsbijeenkomst in mei/juni.*

Bij de begroting van 1992 (zie MAPS 91.2; bijlage C) zijn geen opmerkingen. Over de financiële situatie van 1991 valt op te merken dat de verwachte intering op het eigen kapitaal niet heeft plaatsgevonden daar door de onverwacht snelle groei van het aantal leden de inkomsten zo snel stijgen dat de NTG quite speelt.

Op de vraag van Jurriens of er geen post op de begroting is opgenomen ten behoeve van het verspreiden van PD $\text{\TeX}$ implementaties (kosten f 1,- tot f 1,50 per diskette?), wordt geantwoord dat deze suggestie van 'professionele kopieerservice' in gedachten zal worden genomen.

4 Verslag/discussie werkgroepen

4.1 Werkgroep 1: Educatie

De bijdragen in de MAPS (91.2) geven geen directe aanleiding tot discussie.

Van der Laan deelt mede dat er op dit moment gewerkt wordt aan een vijf dagen durende $\text{\TeX}$ cursus voor een ledenprijs (= bodemprijs) van f 100. Docent is David Salomon. Voor deze cursus zijn er op dit moment reeds zo'n 15 à 20 gegadigden. Gestreefd wordt naar ongeveer 50 cursisten. Cursusmateriaal is bij van der Laan reeds aanwezig. Betreffende de cursusruimte wordt gehoopt op een donatie van het CWI. Indien de cursus doorgaat zal dit een duidelijk succes zijn binnen de $\text{\TeX}$ wereld. Vooral daar de laatste $\text{\TeX}$ cursus in Dedham slechts 5 cursisten trok.

Er wordt opgemerkt dat vijf dagen wel erg lang is, hetgeen potentiële deelnemers zou kunnen afschrikken. Daarom zal in de komende aankondigingen duidelijk worden gemaakt dat de cursus bestaat uit vijf min of meer disjuncte aandachtsgebieden en dat het derhalve ook mogelijk is om slechts aan een gedeelte van de cursus deel te nemen.

4.2 Werkgroep 7: PC-zaken

Winnink deelt mede dat de situatie nu zodanig is dat op basis van $\text{em}\text{\TeX}$ een NTG-distributie versie kan worden gemaakt voor MS-DOS systemen, waarbij op dit moment alleen nog wordt gezocht naar een geschikt spellingscontrole programma. ISPELL werkt, doch in sommige situaties treedt er een crash van het systeem op. De distributievergie komt beschikbaar inclusief installatieprocedure. Van $\text{em}\text{\TeX}$ is een β -release van 3.14 aanwezig. Een spellingchecker die onlangs door Jan van der Steen is gemaakt schijnt beter te zijn.

Hoe gemakkelijk de gewenste combinatie ook voor andere platforms te maken is, is gezien de magere reacties (lees: belangstelling) ervoor tot nu toe, niet vast te stellen. Op dit moment krijgt de MS-DOS versie voorrang zonder de weg naar andere platforms af te sluiten. Er is wel een min of meer complete PD Atari versie beschikbaar. Voor de Macintosh schijnt er ook een volledige versie te zijn. Vens heeft voor belangstellenden een Atari en een Macintosh ($\text{Oz}\text{\TeX}$) implementatie bij zich.

Vens deelt mede dat $\text{Sb}\text{\TeX}$ zeer goed bij de Fransen aanslaat. Taupin geeft dit toe, doch hij prefereert echter $\text{em}\text{\TeX}$ vanwege bepaalde voordelen met deze implementatie. $\text{Sb}\text{\TeX}$ is op zich wel goed (sluit ondermeer aan bij de Franstalige typesetting), doch kan na enige tijd (uren) werken wel eens crashen. De $\text{em}\text{\TeX}$ implementatie werkt zelfs bij 390kb vrij RAM geheugen.

Tutelaers deelt mede dat de TUE sinds kort over is gegaan van $\text{PCT}\text{\TeX}$ naar $\text{em}\text{\TeX}$. Gedistribueerd wordt een originele set plus locale toevoegingen plus installatie script. Daarnaast hebben zij een procedure voor een minimale $\text{\TeX}$ installatie ('verbruikt' minder dan 3.5 Mb). Winnink zegt toe dat voor de officiële NTG- $\text{em}\text{\TeX}$ distributie van deze kennis gebruik gemaakt zal worden.

Genoemd wordt een specifieke userinterface voor $\text{em}\text{\TeX}$ die door Eberhard Mattes lokaal wordt gebruikt. Informatie wordt uitgewisseld hoe de $\text{em}\text{\TeX}$ implementatie te verkrijgen is.

4.3 Werkgroep 8:

Nederlandstalige $\text{\TeX}$ gebruikersdag

Er zweven nog een aantal zaken:

1. De decharge van de commissie die de SGML/ $\text{\TeX}$ dag van 1990 heeft georganiseerd.
Er kunnen geen financiële gevolgen meer worden verwacht met betrekking tot de NTG-dag van 1990. De commissie wordt vervolgens door de vergadering gedechargeerd.
2. Wat moeten we met de NTG-dag?
Wat is de plaats van de NTG-dag in het zicht van de Europese bijeenkomsten? Het voorstel om de NTG-bijeenkomsten wat uit te bouwen (zoals de bijeenkomst van vandaag bijvoorbeeld) vindt ondersteuning. Dit zal er toe leiden dat er voorhands geen NTG-dagen meer worden georganiseerd. Ook wordt voorgesteld om te proberen de NTG eens de Europese $\text{\TeX}$ -bijeenkomst te laten organiseren.

Dit brengt ons bij het volgende punt.

3. Zijn er mensen om activiteiten te organiseren?

Wie organiseert het? Organisatie van evenementen kost veel tijd en wie o wie kan deze tijd er in steken? Wat is er geworden van de geplande bijeenkomst in Tilburg? Deze bijeenkomst werd in eerste instantie georganiseerd door een vakgroep van de KUB en werd daarmee veel breder van opzet dan de NTG voor ogen stond. Ook was het geen *echte* NTG-dag geworden op deze manier. Conclusie: in 1992 geen NTG-dag.

Wel zal de NTG aanwezig zijn op het mathematisch congres en op het 'Dag van het Document'. Aan beide bijeenkomsten welke begin 1992 plaatsvinden, zal een bijdrage worden geleverd. Ook is de NTG aanwezig geweest op het KNCV symposium 'MOLECUUL MUIS MANUSCRIPT' in oktober.

4.4 Werkgroep 13: Nederlandstalige T_EX

Eijkhout is nog steeds coördinator. Het verhaal van David van Leeuwen over de IJ-ligatuur wordt mondiaal gedropt. Deze bijdrage is zijn persoonlijke visie. WG 13 komt met een voorstel.

4.5 Werkgroep 15: T_EX 3.0

Er is geen nieuws te melden door deze werkgroep. De stand van zaken met betrekking tot L^AT_EX 3.0 is op dit moment niet duidelijk. Er komt in november/december een nieuwe versie van L^AT_EX 2.09. Deze versie heeft als eigenschappen:

- dat zij beter met het nieuwe fontselectie schema kan omgaan,
- de vastgecodeerde namen in style files verwijderd zijn zodat alles veel flexibeler is geworden à la BA-BEL,
- beter overweg kan met faciliteiten van T_EX 3.

L^AT_EX is weinig flexibel. Hans van der Meer heeft de PICTURE ENVIRONMENT veranderd op basis van EPIC. Hij zegt toe dit aan Johannes Braams op te sturen ter beoordeling.

De opmerking wordt gemaakt dat L^AT_EX 3 modulair moet worden.

Ook in de Verenigde Staten is er inmiddels een discussie aan de gang met als richtlijn om te onderzoeken wat er is blijven liggen in T_EX en niet alleen te kijken naar wat er nog allemaal mogelijk zou zijn.

5 Rondvraag

- **Van Leeuwen** noemt het bestaan van een mappakket voor T_EX met de naam PhysT_EX, bestemd voor gebruik door natuurkundigen. Opgemerkt wordt dat Erik van Herwijnen (CERN) veel aan T_EX doet, maar dat zijn afdeling inmiddels is ingekrompen tot één persoon, zijnde hemzelf. Vermeld wordt tevens dat de *European Physical Society* bezig is met het maken van een gestandaardiseerde style file voor natuurkundigen. Ook de Europese

uitgevers van tijdschriften voor astronomen proberen tot een standaard te komen. Vermoedelijk zal dit bij hun L^AT_EX worden.

Van Leeuwen merkt op dat de kennis van T_EX en L^AT_EX zijns inziens te beperkt is. Er moet iets komen zoals *'Math into Blues'*. Templates zouden aanwezig moeten zijn. Het probleem ligt in de coördinatie van de informatie en de uiteindelijke uitvoering. Ook zou eens contact met de Nederlandse Natuurkundigen (met hun uitgave: 'Nederlands Tijdschrift voor Natuurkunde') opgenomen moeten worden. Oomen (Wolters Kluwer) merkt op dat het in de praktijk volgens hem allemaal wel mee valt, althans, dat is zijn ervaring.

Geopperd wordt om te proberen een bijdrage m.b.t. de T_EX zaken te plaatsen in de bijlage 'Onderwijs & Wetenschap' van de NRC. De mening is verdeelt of zo'n artikel wel geaccepteerd wordt. I.h.a. blijft het moeilijk om mensen te interesseren om iets over T_EX op te nemen in hun tijdschriften/kranten. Zo zijn bijvoorbeeld de contacten met SURF op niets uitgelopen.

Theo Jurriens merkt op dat hij gevraagd is om op zeer korte termijn een overzichtsartikel te maken voor een astronomisch tijdschrift. Mogelijk heeft de NTG daar wat aan.

- **Evers** meldt dat op de leestafel een ruw overzicht (met datum, afzender, onderwerp) ligt van de electronic mails die gedurende afgelopen jaren op de discussielijst TEX-NL zijn geplaatst.
- **Van der Laan** deelt mee dat er op dit moment gediscussieerd wordt over de vraag of T_EXHAX moet blijven voortbestaan. Hij vraagt om ideeën zodat deze via hem naar de betreffende werkgroep doorgestuurd kunnen worden.
- **Janssen** vraagt naar de beschikbaarheid van de Nassi-Schneidermann en Flow-Chart stylen.
- **Eggermont** merkt op dat WEAVE en TANGLE in de PC distributie niet goed samenwerken met Turbo Pascal. Geopperd wordt om de source ergens anders vandaan te halen dan wel om contact met de auteurs op te nemen.
- **Dings** vraagt of een WEB naar MODULA2 converter bestaat. Geantwoord wordt dat deze in OZT_EX zou moeten zitten. Ook mogelijk bij de oude UNIX distributie. Vens zou proberen de software vanuit een fileservers op te halen.
- **Jurriens** suggereert om ook de beroepsverenigingen (wiskundigen, fysici, chemici) te benaderen voor de voorjaarsbijeenkomst van 1992 door ze bijvoorbeeld een aankondiging te sturen. Geantwoord wordt dat eerst de resultaten van de benadering van de mathematici moeten worden afgewacht. Het is echter nooit weg om de andere verenigingen eventueel te informeren.

6 NTG presentaties: ‘Fun with T_EX’

Zes presentaties worden gedurende de middag gegeven, t.w.:

- ‘*Tower of Hanoi*’, door Kees van der Laan;
- ‘*Dating with T_EX*’, door Theo Jurriens (Rijksuniversiteit Groningen);
- ‘*Chess with T_EX and L^AT_EX*’, door Piet Tutelaers (Technische Universiteit Eindhoven);
- ‘*Bridge with T_EX and L^AT_EX*’, door Kees van der Laan;
- ‘*Go with T_EX*’, door Hanna Kołodziejska (MacroSoft Ltd, Polen);
- ‘*Music with T_EX*’, door Daniel Taupin (Universiteit Orsay, Frankrijk).

De inhoud van genoemde lezingen zijn opgenomen in MAPS 91.2 en MAPS 92.1. Van de lezing ‘*Music with T_EX*’ worden overgedrukt op de vergadering uitgedeeld. De macro’s behorende bij bovengenoemde onderwerpen zijn ondermeer te verkrijgen via de TEX-NL fileservers in Nijmegen dan wel via de fileservers van de Rijksuniversiteit Utrecht (zie MAPS 90.2 bijlage G). De nu reeds zeer goed bruikbare schaak en muziek macro’s blijken nog steeds verder ontwikkeld te worden.

7 Sluiting

De gastheer Piet Tutelaers en het Rekencentrum van de Technische Universiteit Eindhoven worden bedankt voor hun gastvrijheid. De aanwezigen en in het bijzonder de buitenlandse gasten worden bedankt voor hun bijdragen.

De volgende vergadering is op:

donderdag 4 juni 1992

bij het Centrum voor Wiskunde en Informatica (CWI) te Amsterdam; gastheer Gerrit Stemerding. Het thema is ‘*T_EX and Scientific Publishing*’.

De vergadering wordt rond 17:00 uur gesloten.

Getekend:

Voorzitter:

Secretaris: